

Yhdessä uuden äärellä – Yhdistykset tulevaisuuden kunnassa ja soteuudistuksessa

Pohjois-Karjalan Järjestöpäivä 30.9.2016, Joensuu

Pohjois-Karjalan Järjestöpäivä keräsi noin sata osallistujaa keskustelemaan teemasta Yhdistykset tulevaisuuden kunnassa ja soteuudistuksesta Joensuun Kerubiin 30.9.2016. Päivän pääpuhujana oli kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen, tämän lisäksi näkökulmia päivään toi Siun Soten toimitusjohtaja Ilkka Pirskanen, järjestöpuheenvuorot ja paneelikeskustelu. **Puhujien diaesitykset löytyvät jokaisen puheenvuoron kohdalta.**

JärjestöStara 2016 Matalan kynnyks -toiminta

Pohjois-Karjalan Järjestöasiain neuvottelukunta JANEn JärjestöStara 2016 -palkinto luovutettiin Matala kynnyks – toiminnalle Pohjois-Karjalan Järjestöpäivässä. Matala kynnyks -toiminnassa joensuulaiset ja lähialueiden urheiluseurat tarjoavat ilmaisia ja ohjattuja harjoitusvuoroja ala- ja yläkouluikäisille lapsille ja nuorille. Palkinnon vastaanottivat tilaisuudessa Anssi Liimatta ja Petri Pennanen. [Lue lisää tästä](#)

Siun Soten valmistelun nykytilanne, Ilkka Pirskanen, toimitusjohtaja, Siun Sote
[Katso diaesitys tästä](#)

Siun Soten toimitusjohtaja Ilkka Pirskanen kertoi puheenvuorossaan sote-uudistuksen valmistelun nykytilanteesta maakunnassa. Uudistuksen valmistelu aloitettiin vuoden 2014 keväällä. Nyt uuden organisaation rakentaminen on meneillään ja strategiatyö aloitettu. Koko uudistuksen lähtökohtana on varmistaa laadukkaat, yhdenmukaiset ja kustannustehokkaat sosiaali- ja terveystalvet koko maakunnassa.

Uudistuksen myötä pyritään rakentamaan sujuvia hoito- ja palveluketjuja niin että ihminen saisi jatkossa palvelunsa yhden luokun periaatteella; asiakas ja palvelut ovat uudistuksen keskiössä. Tavoitteeseen pääsemiseksi pyritään etsimään palvelujen järjestämisessä hyviä käytäntöjä, lisäämään moniammatillista yhteistyötä ja purkamaan raja-aitoja organisaatioissa. Lisäksi tarvitaan työjaon uudenlaista miettimistä julkisen, yksityisen ja järjestöjen välillä. Onnistuminen muutoksessa vaatii rohkeutta sekä hyvää yhteistyötä eri toimijoiden välillä, josta on vahva perinne maakunnassa.

Järjestöjen monet roolit, Elina Pajula, toiminnanjohtaja, Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys
[Katso diaesitys tästä](#)

Elina Pajula kertoi puheenvuorossaan järjestöjen erilaisista rooleista sote-kunta- ja maakuntauudistuksessa. Järjestöillä on tärkeä rooli sote-kunta- ja maakuntauudistuksessa ja tämä tilanne vaatii aktiivista vuoropuhelua eri osapuolten välillä. Vuoropuhelun edistämiseksi maakuntaan on jo luotu rakenteita, joiden kautta tätä dialogia voidaan käydä, kuten Järjestöasiain neuvottelukunta JANE, mutta uusia rakenteita tarvitaan myös paikalliselle tasolle.

Tulevat muutokset koskettavat järjestöjä eri tavalla riippuen siitä, millaisesta järjestöstä on kyse. Pajula muistutti järjestöjen monista rooleista yhteiskunnassa, joita ovat mm. osallisuus, demokratia ja luottamus, asiantuntijuus, palvelujen tuottaminen ja vapaaehtois- ja vertaistuki. Ei kuitenkaan pidä unohtaa kaiken muutoksen keskellä järjestöjen ydintehtävää, ihmisen äänen kuuluvaksi tekemistä.

Järjestöt kunnan hyvinvointisuunnittelussa ja toteutuksessa, toiminnanjohtaja, Vesa Korpelainen, Pohjois-Karjalan Kansanterveyden keskus

[Katso diaesitys tästä](#)

Vesa Korpelainen kertoi puheenvuorossaan järjestöjen roolista kunnan hyvinvointisuunnittelussa ja toteutuksessa.

Kunnan rooli terveydenedistämässä kasvaa Sote-uudistuksen jälkeen. Työkaluna toimii hyvinvointikertomus, joka toimii lähtökohtana strategiatyöskentelylle ja palveluiden suunnittelulle. Pohjois-Karjalassa lähes kaikilta kunnilta löytyy hyvinvointikertomus, kahdella se on vielä valmistelussa.

Hyvinvointikertomuksen valmistelu tapahtuu yleensä kunnan johtoryhmässä. Järjestöjen edustus valmistelussa on tällä hetkellä vähäistä. Kuitenkin järjestöjen osallistuminen hyvinvointityöhön olisi tärkeää, koska sitä kautta voi vaikuttaa kunnan toiminnan linjauksiin mm. vuosisuunnitelmaan ja budjettiin. Yleisesti kuntien hyvinvointityötä olisi syytä vahvistaa.

Järjestöt ja kuntalaiset tulisi ottaa kiinteästi mukaan hyvinvointityön suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin. Järjestöillä olisi hyvä olla yhteinen näkemys suhteessa kuntaan. Tulevaisuudessa kiinteä yhteistyö myös maakunnan kanssa on tärkeää.

Ajankohtaiskatsaus tulevaisuuden kunta ja maakuntauudistus, Anu Vehviläinen, kunta- ja uudistusministeri

[Katso diaesitys tästä](#)

Kunta- ja

uudistusministeri Anu Vehviläinen käsitteli puheenvuorossaan tulevaisuuden kuntaa ja maakuntauudistusta. Maakuntauudistus on enemmän kuin pelkkä hallinnon uudelleenorganisointi. Uudistusta tehdään ihmisiä varten ja ihmisen äänen tulee vahvasti kuulua hallinnossa. Kansalaisten vaikutusmahdollisuudet tulevat kirjatuksi myös tulevaan maakuntalakiin. Maakuntauudistuksen keskeisiä arvoja ovatkin avoimuus, asiakaslähtöisyys ja vuorovaikutus.

Tulevaisuuden kunnan Vehviläinen näki ensisijaisesti ihmisten yhteisönä, jonka toimiala on varsin laaja ja määritteli tulevaisuuden kunnan tehtäväksi kaiken mikä edistää ihmisten hyvinvointia. Tulevaisuuden kunta on ennen kaikkea ihmisten yhteisö, jossa korostuu yhteisöllisyys.

Järjestöillä on muutoksessa tärkeä rooli eikä ilman niiden tukea onnistuta. Tarvitaan kaikkien puhaltamista yhteen hiileen. Vehviläinen näkee, että tulevaisuudessa kunta, maakunta ja järjestöt tekevät tiivistä yhteistyötä toistensa kanssa

Yhdistykset tulevaisuuden kunnassa ja soteuudistuksessa-paneeli

Paneelistit:

Heli Aalto, projektipäällikkö, Siun Sote kaste-hanke
Marjut Ahokas, sivistysjohtaja, Ilomantsi
Markku Kauppinen, kaupunginhallituksen pj, Joensuu
Jarkko Määttänen, kaupunginjohtaja, Lieksa
Tapio Niskanen, vapaa-aikapäällikkö, Kitee

Paneelin pj: Katja Asikainen, JANE pj

Järjestöpäivien paneelissa keskusteltiin kuntien tehtävistä sote-uudistuksen jälkeen, kansalaisten osallisuudesta sekä valinnanvapaudesta.

Panelistit näkivät, että kunnan rooli järjestötoiminnan mahdollistajana ja yhteistyö antaa kummallekin osapuolelle lisäarvoa. Yhteistyölle kuitenkin tarvitaan pysyvät rakenteet ja yhteistyön ylläpitämiseksi tarvitaan jatkuvaa dialogia eri toimijoiden kesken. Yhteistyölle nähtiin olevan monenlaisia malleja kunnasta riippuen.

Järjestöjä kaivattiin enemmän mukaan asioiden valmisteluun kunnissa, koska tätä kautta voi vaikuttaa asioihin. Toisaalta nähtiin, että kuntien tulisi etsiä strategisia kumppanuuksia kolmannelta sektorilta. Järjestöillä nähtiin olevan merkittävä rooli palveluiden tuottamisessa tulevaisuudessa.

Kansalaisten osallisuuden edistäjänä järjestöt nähtiin myös tärkeänä. Huolena nousi esille se, miten saataisiin etenkin sellaisten ihmisten ääni kuuluviin, jotka eivät ole aktiivisia. Rakenteiden, jotka edistävät kansalaisten osallistumista nähtiin tarpeelliseksi eri tasoilla. Järjestöjen roolin vahvistaminen Siun Sotessa ja tulevaisuuden kunnassa saivat vahvan tuen panelistien keskuudessa.

Valinnanvapaus nähtiin ihmisten ja palveluiden kautta. Puhuttaessa valinnanvapaudesta, on ennen kaikkea kyse ihmisistä ja heidän tarpeista.

Speaker`'s cornerissa järjestö-kuntayhteistyön esimerkeistä kertoivat

- Kotivara, Maarit Sallinen-Uusoksa, Pohjois-Karjalan Martat
- Psykiatriatalon Järjestöhuone Linkki, Jyrki Leppä, Kotikartanoyhdistys
- Kokemusasiantuntijakoulutus, Jussi Laakkonen PKSSK
- Perheentalon aamukahvit, Mia Ylhäinen, Perheentalo/ Pelastakaa Lapset
- Joensuun Seudun Erilaiset Oppijat ry, Sari Haapala ja Mirka Taavetti

